

Vlassenbroek krijgt stilaan vorm

Schrijf je in voor onze

**DIGITALE
NIEUWSBRIEF**

via sigmaplan.be

sigmaplan.be

**Meer veiligheid en
nieuwe natuur**

Ingrepen in deelgebieden

**Bouw van een
oeverwaluwand**

Meer veiligheid en nieuwe natuurinrichting

Een compartimenteringsdijk verdeelt het gebied van zo'n 240 hectare in 2 delen. Het noordelijke deel is een gebied met een gecontroleerd gereduceerd getij (GGG): via de inwateringssluis stroomt een beperkte hoeveelheid water op het ritme van het getij in en uit het gebied. Zo wordt de natuurlijke werking van een getijdenrivier nagebootst, waardoor het gebied deel gaat uitmaken van het ecosysteem van de Schelde. Getijdengebieden blinken uit in diversiteit. Zeker die van de Schelde: er is het ritme van eb en vloed, de unieke overgang van zoet naar zout en het samenspel tussen water, zand en slib. In die wereld van verschillen boetseert de rivier een netwerk van slikken, schorren, geulen en kreken. Elk van die biotopen heeft zijn eigen typische bewoners.

Het zuidelijke deel is geen GGG maar is door de instelling van hoge grondwaterstanden essentieel voor de ontwikkeling van waardevol wetland. Een toplocatie voor vochtminnende bomen, zoals elzen, essen en wilgen.

Op andere plaatsen schiet dan weer riet op, een lokroep voor kieskeurige vogels, die Vlassenbroek misschien komen ontdekken.

Zeldzame vogels

Vlassenbroek is heel divers op het vlak van fauna en flora. Je kan hier tal van zangvogels spotten, zoals de blauwborst. Afgelopen zomer werden er ook enkele soorten waargenomen die erg zeldzaam zijn in België. Zo vertoefde hier lange tijd een dwergarend en broedde er een koppel zwarte wouwen.

Tijdens de werken proberen we de hinder zoveel mogelijk te beperken. Om de veiligheid te garanderen, voorzien we ook de nodige omleidingen voor wandelaars en fietsers. Infoborden aan de rand van het gebied maken je wegwijs.

 getijdennatuur	 parking	 brug	 infopunt
 overloopdijk	 in- en uitwateringsluis	 bos	
 ringdijk	 uitwateringsluis	 nieuw scoutslokaal	
 compartimenteringsdijk	 vissen	 pompstation	

Wil je voortaan op de hoogte blijven van de werkzaamheden in het gebied, schrijf je dan zeker in voor onze digitale nieuwsbrief via sigmaplan.be

Vlassenbroek Noord

Het noordelijke deel is 102 hectare groot. De ringdijk aan dit deel is afgewerkt en toegankelijk voor fietsers en voetgangers. Intussen zijn we gestart met de bouw van de in- en uitwateringssluizen. Wanneer die en de nodige inrichtingswerken gerealiseerd zijn, zal er geleidelijk prachtige getijdennatuur ontstaan. In de tussentijd komt er overgangsnatuur tot stand, met open water en riet.

Ontpoldering Uiterdijk

In het noordoosten van Vlassenbroek ligt Uiterdijk, een gecontroleerd overstromingsgebied van 11 hectare. We ontpolderen het gebied zodat er weer water in kan stromen op het ritme van eb en vloed. Deze getijdenwerking zal het gebied vormgeven met een wisselende vegetatie. Dat begint met pionierplanten (eerste planten die een braakliggend/open terrein veroveren). Daarna komen hier riet en ruigteplanten, die uiteindelijk transformeren in een wilgenvloedbos.

Overloopdijken en compartimenteringsdijk

Deze zomer zijn we gestart met de werken aan de overloopdijken. In een eerste fase gaat het om het omvormen van de compartimenteringsdijk tot een overloopdijk. De compartimenteringsdijk voorzien we van gevezelde open steenasfalt (GOSA). Hierop brengen we een laag aarde aan, die we inzaaien met gras.

Vlassenbroek Zuid

Het zuidelijke deel is 138 hectare groot. Hier werken we de zuidelijke uitwateringssluis in het najaar van 2022 volledig af. De ringdijk beschermt de omgeving tegen watersnood. Het jaagpad langs de ringdijk (in Zuid en Noord) is intussen helemaal geasfalteerd. Ook de trappen die leiden naar de halfverharde kruin van de ringdijk zijn klaar, net zoals de brugjes over de ringgracht die hierop aansluiten. De brugjes zorgen voor de verbinding tussen het buitengebied, de ringdijk en het jaagpad. Naar inrichting toe creëren we hier een lappendeken van moerasbossen, waterpartijen en riet.

Lokale natuurvereniging helpt met de inrichting van het gebied

De populatie van oeverzwaluwen in Vlaanderen is sterk gedaald: op 20 jaar tijd van 6.000 à 7.000 paren naar 2.000 paren. De oeverzwaluw maakt zijn nest in steile rivieroeveren. Maar omdat de meeste van die oevers door de mens vernietigd werden, zoekt de vogel steeds vaker zijn toevlucht tot kunstmatige nestwanden. In Vlassenbroek helpt lokale natuurvereniging Vogelwerkgroep 's Heerenbosch ons om zo'n oeverzwaluwwand te bouwen en te onderhouden.

Natuurpunt al decennialang actief in Vlassenbroek

De Vogelwerkgroep 's Heerenbosch maakt deel uit van Natuurpunt 's Heerenbosch. Al in 1974 stippelde deze vereniging wandelpaden uit in Vlassenbroek en organiseerde ze begeleidde wandelingen. Ze verwierven tal van percelen en beheerden die als natuurgebied, om de typische natuur langs de Schelde te herstellen en verder te ontwikkelen. Natuurpunt 's Heerenbosch zet ook in op maximale beleving voor wandelaars en natuurliefhebbers en het behoud en herstel van de cultuurhistorische en erfgoedwaarden in het gebied.

Contact: natuur.sheerenbosch@gmail.com
Meer info: www.natuurpunt.be/sheerenbosch

Waar broeden oeverzwaluwen?

Bij ons broedt ongeveer 90% van de oeverzwaluwen in kunstmatige zandhopen op grote werven of in kunstmatige wanden. Het broedgebied moet aan enkele belangrijke voorwaarden voldoen: er moet een kale zandige of lemige verticale wand zijn (waarin ze nestholen kunnen uitgraven), er moeten flink wat muggen of andere insecten rondvliegen en er moeten voldoende grote oppervlaktes open water in de buurt zijn.

Is Vlassenbroek een geschikte broedplaats?

Ja, Vlassenbroek Noord wordt een meer open gebied langs de Schelde met veel waterpartijen, een ideale biotoop. Oeverzwaluwen vangen namelijk vooral boven het water vliegende insecten. De nieuwe oeverzwaluwwand komt dicht bij de vroegere zandstock, die we omtoveren tot een grote waterpartij.

Hoe ziet zo'n oeverzwaluwwand eruit?

De wand zal ongeveer 20 meter lang zijn en bestaan uit verschillende betonnen elementen. In elk element zijn 12 gaten voorzien als nestplaatsen. De wand zal aan de bovenzijde geleidelijk begroeid raken met vegetatie. Hierdoor zal hij goed integreren in de omgeving. Enkele vrijwilligers van Vogelwerkgroep 's Heerenbosch zullen het onderhoud en de monitoring van de oeverzwaluwwand op zich nemen.

Vlassenbroek, perfect om even te verdwalen

Vissen, wandelen, fietsen: Vlassenbroek is nu al drukbezocht. En binnenkort zijn er nog meer mogelijkheden voor ontspanning langs de Schelde. Kom zelf ontdekken hoe de Scheldenatuur zich langzaam herstelt, vanop wandel- en fietspaden en panoramapunten.

In het voorjaar hebben heel wat nieuwe kandidaten zich aangemeld voor de opleiding tot klimaatgids van LIFE Sparc (zie hieronder). Zij staan te popelen om inwoners en bezoekers van de Scheldevallei rond te leiden in de regio van dit overstromingsgebied.

Groepen, verenigingen, scholen, bedrijven of omwonenden die graag een woordje uitleg willen over het project kunnen een bezoek aanvragen via info@sigmaplan.be.

Tussen Gent en Antwerpen kronkelt een prachtige ketting met blauwe en groene parels, waaronder Vlassenbroek. Nieuwe of verloren gewaande soorten vinden hun weg naar deze natuurgebieden. Fiets- en wandelnetwerken langs dorpen breiden uit en kastelen openen de poorten.

Voor meer info over het recreatieve aanbod, ga naar www.rivierparkscheldevallei.be

Met de steun van LIFE Sparc

Met het Sigmaplan geven we de Schelde meer ruimte en herstellen we kostbare getijdennatuur. Europa draagt met LIFE Sparc (Space for Adapting the River Scheldt to Climate Change) bij aan het Sigmaplan door 8 Sigmagebieden, waaronder Vlassenbroek, verder te helpen ontwikkelen en te wapenen tegen de klimaatverandering.

Voor meer info, ga naar **LIFE Sparc** (www.life-sparc.eu)

Contact

Meer informatie over dit Sigmaproject vind je op www.sigmaplan.be

Met vragen kan je terecht bij:
De Vlaamse Waterweg nv
Afdeling Regio Centraal
info@sigmaplan.be
03 224 67 11
Agentschap voor Natuur en Bos
scheldeproject.anb@vlaanderen.be
09 276 20 46

Colofon

Verantwoordelijke uitgever
De Vlaamse Waterweg nv
Afdeling Regio Centraal
Ir. Wim Dauwe
Lange Kievitstraat 111-113
bus 44
2018 Antwerpen

Redactie
RCA
Uitgave november 2022
Gedrukt op gerecycleerd papier

Copyright beelden
De Vlaamse Waterweg nv,
Agentschap voor Natuur en Bos, Vilda, Landschapsbeheer Friesland, Dirk Samyn (i.o.v. Toerisme Scheldeland)